

engedettnek meg a felebbvitel, mint az ügy érdemében" és lát-
szólag ez a visszasság a jogegységi tanács elé vitt kérdésben
az elsőfolyamodású bírósági végzésekre is áll, de a törvény vi-
lágos rendelkezésével szemben perjogi kérdésben analógiának,
különösen a perorvoslat megszorítását célzó analógiának helye
nincs és így nézetünk szerint az *elsőbírósnak felfolyamodás-
sal megtámadható végzése ellen van helye felfolyamodásnak, ha
az ügy érdemében a felebbezés ki is van zárva*. Gondoljunk
arra, hogy az eljárás során hozott végzések ellen csak különös
fontosságú esetekben van felfolyamodás pl. a felfüggesztés (Pp.
236. §.) kérdésében, mely tulajdonképen időleges denegatio
justitiae, egyes pénzbeli marasztalást tartalmazó végzésekben,
a kizárási kérelmet elutasító végzés (Pp. 65. §.) stb. ellen. Ezek
olyan fontos kérdések, hogy antiszociális lenne, ha a kis értékű
ügyekben e végzések felülbírálás alá nem kerülnének. Sz—i.

Kezesség és kényszeregyesség.

A Polgári Jog f. é. februári számában dr. Huppert Leó a hi-
teljogi bírói gyakorlatot ismertető értékes, kritikai beállítottságu
közleményben foglalkozik, többek között a fenti alcímen a
Kúria VII. 462/1932. sz. ítéletével, mely a ke. rendelet 78. §-a
alapján semmisnek mondta ki az adósért vállalt kezességet,
melyet a hitelező a ke. eljárás rövid idő múltán bekövetkező
megindulásának ismeretében szerzett. Huppert tévesnek tartja
a Kúria ezen ítéletében kifejezésre jutó azt az álláspontot, hogy
„a 78. §. nem teszi a külön előnyt biztosító megállapodás sem-
misségét függővé attól az alperes által vitatott előfeltételtől,
hogy a megállapodás, illetve előnynyújtás a ke. eljárás megin-
dítása után következzen be.” Huppertnek e kritikájával semmi-
képen sem érthetek egyet, véleményem szerint a Kúria döntése
az, amely a helyénvaló s amelyről kívánatos, hogy a joggya-
korlat jövő alakulásában is irányadó maradjon. Huppert érve-
lése teljesen formális jellegű, s arra irányul, hogy a ke. rende-
let a csődönkívüli kényszeregyességi eljárásról intézkedvén,
csak az eljárás megindításával kezdődő, annak befejezésével,
vagy megszüntetésével végződő időszakra hozhatja meg a sza-
bályait. Ahol ettől eltér (20., 22. §.), ahol az eljárást megelőző
időre visszanyúló rendelkezéseket kíván megvalósítani, ott ez
maga a rendelet kifejezetten megmondja. Minthogy ez a jelen
esetben nem történt meg, a kényszeregyességi eljárás előtt szer-
zett külön előnyök tilalmazottaknak nem tekinthetők. Huppert
arra is hivatkozik, hogy a Kúria eddig is csak az eljárás alatt
szerzett külön előnyt tilalmazta és az eljárás előtt és utána lé-
tesített hasonló jellegű megállapodásokat szankcionálta.

Ez utolsó helyen említett megjegyzésre vonatkozólag azt kívánám megemlíteni, hogy legjobb tudomásom szerint a bírói gyakorlatban, ez a Huppert által említett szankcionálás, csak oly külön előny nyújtását célzó megállapodások tekintetében alakult ki, amelyek az egység megkötése után jöttek létre. Az eljárást megelőző ily megállapodások bírói szankcionálásáról nem tudok, ami különben a kérdés lényegét nem is érinti, hiszen éppen az adott esetben arról van szó, hogy a Kúria az eljárás előtt szerzett ily külön előnyt mondja ki semmisnek. E két momentum szembeállításának mégis megvan a komoly jelentősége, ha egymagában véve ennek alapján is meg lehet állapítani, hogy a Kúria álláspontja a helyes. A kényszeregyességi eljárás jogilag kifogástalan, a hitelezők érdekvédelme szempontjából megnyugtató lefolyásának biztosítékát első sorban az képezi, hogy a hitelezők egyenlő elbánásának elve intézményesen biztosíttassék és hogy a hitelezői jogoknak azt a messzemenő korlátozását, amelyet ez egységgek kikényszeríthetősége jelent, az adós ne oly hitelezők hozzájárulásával érje el, akiket ezen érdekből megvesztegetett, hanem az egység eljárással az azonos pozícióban lévő hitelezők állásfoglalása nyilatkozzon meg. Ha ezt a szempontot tartjuk szem előtt, úgy rögtön megállapíthatjuk, hogy igen lényeges különbség van azon eset között, amikor az eljárás előkészítése vagy más szóval kifejezve, az elfogulatlan hitelezői állásfoglalás befolyásolása érdekében nyújt az adós külön előnyöket, vagy ha ezt az eljárást befejezése után teszi meg. Ha ez a ténykedése az eljárás megindítása előtt történik, úgy annak nyilvánvaló célzata magának az egység eljárással lefolytatásának illegitim befolyásolása, tehát annak a jogi érdeknek a veszélyeztetése, amelynek védelmére a ke. rendelet 78. §-a is szolgálni kíván. A gyakorlati életviszonyok ismerete alapján meg is állapítható, hogy éppen az ilyfajta machinációk iránt megfelelő fogékonysággal bíró adósok már az eljárás megindítását megelőző előcsatározásaik során viszik végbe azokat az intézkedéseiket, amelyekkel ügyük kedvező kimenetelét biztosítani kívánják. Ha ily külön előny nyújtásával a hitelezők kedvezését elnyerik, ennek hasznát láthatják már a kényszeregyességi kérvény benyújtásának időpontjában is, például azokban az esetekben, ahol a rendelet 6. §-a a hitelezői többségnek az eljárás megindításához való hozzájárulását írja elő. Viszont az eljárás befejezése után a hitelezők befolyásolásának ez az itt vázolt szempontja elesik. A külön előny nyújtás tehát e vonatkozásban már más beállítottságot nyer. Itt legfeljebb arról lehetne beszélni, hogy bár a felek megállapodása az egység megkötése utáni időből ered, annak számai, a hitelezői befolyásolás szempontjából, korábbi időszakra, az eljárás tartamára nyulnak vissza. (Ez természetesen tény-

kérdés lehet adott esetben s mert valószínűleg az esetek legnagyobb részében az utólagos előnynyújtásnak meg is találhatók az eljárás szakára visszanyúló előzményei, minden oly esetben, ahol ennek felismerhetők, hajlanék azon felfogás felé, amely e megállapodásokat is semmiséknek nyilvánítaná.)

De ha a ke. rendelet 78. §-ának szövegét vesszük szemügyre, a Huppert kritikájának helyességét ez alapon sem tartathatjuk helytállónak. A 78. §. tiltja az adós, vagy más személy és egyes hitelezők között létesült megegyezéseket, amelyek külön előnyt ígérnek vagy biztosítanak a hitelezőnek. A döntő kritérium, hogy az előnynyújtásnak kapcsolata legyen a ke. eljárással. Ennek jelentőségét teljes mértékben felismeri a Kúria, amikor szóbanforgó ítéletében rámutat arra, hogy az előnynyújtás a kényszeregyességi eljárás rövid idő múltán bekövetkező megindulásának ismeretében történt. Ha ez az eset fennáll, úgy nyilvánvaló, hogy az az érdek, amelynek védelmére a 78. §. irányul, nem tekintheti a kényszeregyességi eljárás folyamatba tételét annak a cezurának, amelynél a jogkövetkezmények levonhatása szempontjából meg kell állni. Megerősíti e felfogásunkat az is, ha az ugyanezen érdek védelmét szolgáló büntetőjogi rendelkezést tesszük vizsgálat tárgyává. Amíg ugyanis a ke. rendelet 78. §-a a külön előnynyújtás magánjogi hatályát állapítja meg és ezt semmisnek mondja ki, az ezzel rokonjellegű minősített esetben, amikor az előnynyújtás a szavazat megszerzése érdekében történik, — büntetőjogi vonatkozásban — a hitelsértési törvény 9. §-a nyer alkalmazást. Ha felvesszük azt az esetet, hogy valamely hitelező részére a külön előny nyújtása az eljárás megindulását megelőzően amiatt történik meg, hogy e hitelező a kényszeregyesség elfogadása mellett adja le szavazatát, akkor — Huppert álláspontja szerint — az ilyen külön megállapodás hatályban marad. Ha ezzel szemben már most azt nézzük, hogy 1932: IX. t.-c. 9. §-a büntetőjogi vonatkozásban miképp rendelkezik, úgy megállapíthatjuk, hogy vétséget követ el az a hitelező, aki ez előnyt azért fogadja el, hogy a kényszeregyességi eljárás során valamely határozat hozatalához szavazatával hozzájáruljon. E §. ezek szerint egyáltalán nincs figyelemmel arra a szempontra, hogy az előny elfogadása a hitelező részére a kényszeregyességi eljárás tartama alatt, vagy azt megelőzőleg történt-e. Jogi jelentőséget csak annak tulajdonít, hogy az előny elfogadása azért történt-e, hogy a hitelező a kényszeregyességi eljárás során valamely határozat hozatalához szavazatával hozzájáruljon. Ha ez a körülmény megállapítható, úgy e §. alkalmazást is nyer, teljesen függetlenül attól, hogy ez előnyt a kényszeregyességi eljárás előtt, vagy alatt nyújtották-e a hitelezők. Huppert álláspontja ezek szerint itt oly abszurdumra vezetne, hogy a súlyosabb büntetőjogi

szankció alkalmazást nyerne az előnynek az egyességi eljárást megelőző időben való nyújtása esetén, annak magánjogi hatályossága azonban fennállana. Aligha hiszem, hogy ily felfogásnak még csak a lehetősége is vitatható volna.

Ezt csak azzal kívánám még kiegészíteni, hogy a magam részéről a fentebb már előadottakhoz képest e vonatkozásban jelentkező ellentétet a ke. rendelet 78. §-a és a 1932: IX. t.-c. 9. §-a között egyáltalán nem látok fenforogni. Ez az ellentét csak a ke. rendelet 78. §-ának Huppert által adott értelmezése folytán áll elő.

Huppert felfogásával szemben végül még egy lényeges momentumra kívánék utalni. A hitelezők egyenlő elbánásának elvét, mint erkölcsi jellegű követelményt, a Kúria újabb gyakorlata — minden elismerésre méltó módon — érvényesíti abban a körben is, ahol e követelménynek jogszabály által való kikényszeríthetősége fogalmilag sem állhat meg, vagyis a magánegyessegek körében. Utalunk e részben a Kúriának 1931-ben hozott P. VII. 8220/1929/35. sz. ítéletére, amely egy magánegyessegre vonatkozólag állapítja meg azt, hogy ha egyes hitelezők a többiek tudtán kívül az egyesességhez való hozzájárulás fejében maguknak külön kielégítést kötnek ki, ez eljárás az üzleti tisztességbe ütközik és mint ilyen, a jóerkölcsökkel áll ellentétben.

Hasonló gondolatok érvényesülnek a Kúria P. 1429/1931. sz. ítéletében, ahol a magánegyessegi eljárás során egyes hitelezők részére biztosított külön előnyöket a Kúria érvénytelennek mondja ki. A szóbanforgó magánegyessege 1902-ben jött létre, amikor e külön előny kikötése nem ütközött törvényes rendelkezésbe. Helyesen utal azonban a Kúria ez ítéletének indoklása arra, hogy e külön kikötés törvényes rendelkezés hiányában is a jóerkölcsökkel ellentétben áll. „Az újabb törvényes rendelkezések csak az írott jog erejével mondották ki a hitelezőkkel létesített egyessegen túlmenő külön előnyöknek egyes hitelezők részéről kikötését érvénytelennek, de nem e rendelkezések révén minősül csak az ily eljárás a jóerkölcsökbe ütközőnek, mert az ily titkos megállapodás a tisztas kereskedői felfogással már előzően sem fért össze.”

A tisztas kereskedelmi felfogás, az üzleti élet etikájának magasabbrendű követelményei is megkívánják, hogy az oly megegyeződések, amelyek valamely hitelezőnek külön előnyt a ke. eljárást megelőző időben, de már megindulásának ismeretében juttatnak, semmiseknek nyilváníttassanak.

Dr. György Ernő,